

FONDSFINANS ASA PENSJONSKASSE

ÅRSBERETNING OG REGNSKAP FOR 2017

NØKKELTALL

BELØP I TUSEN KR	2017	2016	2015	2014
Premieinntekter	2 713	992	1 165	1 814
Pensjonsutbetalinger	4 653	4 275	3 863	3 715
Totalresultat	9 761	13 057	1 179	2 527
Forvaltningskapital	283 414	255 595	210 200	195 744
Egenkapital	61 624	51 862	38 134	35 581
Risikoutjevningfond	545	717	736	1037
Kapitalavkastning kollektivporteføljen	10,8 %	19,0 %	8,0 %	12,7 %
Kapitalavkastning selskapsporteføljen	21,3 %	46,3 %	8,2 %	43,4 %
Antall pensjonister	15	15	15	13
Aktive medlemmer	0	0	0	3
Fripoliser	51	50	50	50

PENSJONSKASSENS STYRE

Styre

Styret består av 5 representanter. 3 av representantene er utnevnt av medlemsbedriftene og 2 av representantene er valgt av medlemmene. Av styremedlemmene er 4 menn og 1 kvinner.

Medlemsbedriftenes representanter:

Erik Samuelsen – Styreleder (ekstern)

Erik Must

Ivar Qvist

Medlemmenes representanter:

Lasse Halvorsen

Ingrid Gran

STYRETS ÅRSBERETNING 2017

Om Virksomheten

Fondsfinans ASA Pensjonskasse ble opprettet i 1987. Pensjonskassen er en egen juridisk enhet med eget styre med fem medlemmer. Styret er pensjonskassens øverste organ. Tre av styremedlemmene oppnevnes av styret i Fondsfinans AS. To styremedlemmer velges av og blant medlemmene (inkludert pensjonistene) av pensjonskassen. Minst ett styremedlem skal være uavhengig. Styret velger selv sin leder. Pensjonskassen har kontor i Oslo.

I 2011 ble kassen stengt for nye medlemmer og alle medlemmer av Pensjonskassen født i 1954 og senere ble overført til en innskuddsbasert pensjonsordning. De ble dermed meldt ut av Fondsfinans ASA Pensjonskasse og tildelt fripoliser. Pensjonskassen har tillatelse fra Finanstilsynet til å forvalte fripoliser og forvalter totalt 51 fripoliser pr. 31.12.2017.

Utover fripolisene har pensjonskassen femten pensjonister men ikke noen aktive medlemmer. Pensjonsordningen, som er ytelsesbasert, omfatter alderspensjon, uførepensjon og etterlattepensjon.

Pensjonskassen har en tilknyttet deltidsmedarbeider, og avtale med konsultantselskapet Eikos om full administrasjon av pensjonskassen. Dette inkluderer blant annet funksjonen daglig leder, regnskapsføring, ansvarshavende aktuar, pensjonsutbetalinger og administrasjon.

Pensjonskassen har følgende avtaler om kjøp av tjenester:

- *Reassuranseavtale* med AON Limited, London, om katastrofedekning. I 2017 ble det betalt kr 5 000 inkl. mva.
- *Avtale om proporsjonal reassuranse* tilsvarende 50 % av forsikringsrisikoen med reassurandør SCOR Sweden Re. I 2017 mottok pensjonskassen kr 165 995 inkl. mva.
- *Avtale med Eikos* om daglig leder, regnskapsføring, administrasjon og ansvarlig aktuar. I 2017 er det utbetalt en godtgjørelse på kr 704 560 inkl. mva.
- *Avtale om revisjon* med Partner Revisjon DA ved statsautorisert revisor Anne Gudrid Tomterstad, Oslo. Det ble utbetalt en godtgjørelse på kr 68 750 i 2017
- *Avtale om kapitalforvaltning med Arild Nysæther*. Det ble utbetalt godtgjørelse på kr 59 550 i 2017

Styrets arbeid

Det ble avholdt fire styremøter i 2017.

Styret behandler kvartalsvise regnskaps- og kapitalforvaltningsrapporter. I tillegg behandles øvrige saker fremlagt for styret.

Styret er opptatt av resultatet av pensjonskassens finansforvaltning og risikobærende evne. Pensjonskassen er solid.

Pensjonskassens styre består av:

Erik Samuelsen (styreleder), Erik Must, Ivar Qvist, Lasse Halvorsen og Ingrid Gran. De to sistnevnte representerer medlemmene. Erik Samuelsen er uavhengig styremedlem.

Styremedlemmene, med unntak av Erik Must, mottar årlig et styrehonorar. For styreleder Erik Samuelsen er dette kr 20 000, for styremedlem Ivar Qvist kr 7 500 og tidligere styremedlem Jens Vig kr 15 000.

Medlemsrepresentantene mottar kr 7 500.

Styret har bestått av fire menn og en kvinne. Fra februar 2018 består styret av tre menn og to kvinner.

Pensjonskassen er bevisst på de samfunnmessige forventninger om tiltak for å fremme likestilling i virksomheten.

Resultatet for 2017

Samlet premie for 2017 utgjorde kr 2 712 766 (kr 992 049 i 2016). Pensjonskassen ble ikke tilført noen innbetalinger fra foretakene i 2017 (kr 880 804 i 2016) da premien ble finansiert av premiefondet.

Løpende pensjoner utgjorde kr 4 652 941 i 2017 (kr 4 274 546 i 2016). Driftskostnadene utgjorde kr 997 116 i 2017 (kr 992 046 i 2016).

Årets resultat av teknisk regnskap er på kr 651 535 (kr 722 280 i 2016). Årets resultat av ikke-teknisk regnskap er på kr 12 238 877 (kr 17 284 018 i 2016).

Årets overskudd etter pliktige avsetninger og skatt utgjorde et overskudd på kr 9 761 473 (kr 13 056 702 i 2016). Årets overskudd er fordelt og overført til annen opptjent egenkapital.

Bokført avkastning (modifisert Dietz metode) utgjorde 8,4 % i 2017 (10,7 % i 2016). Verdijustert avkastning på kollektivporteføljen midler utgjorde 10,8 % i 2017 (19,0 % i 2016), mens den verdijusterte avkastningen på selskapsporteføljen var 21,3 % i 2017 (46,3 % i 2016). Til sammenligning kan nevnes at Oslo Børs Hovedindeks steg 19,1 % i 2017.

Styret mener at årsregnskapet viser et riktig bilde av selskapets eiendeler, gjeld, finansielle stilling og resultat.

Finansplasseringer

Pensjonskassens finansplasseringer består av utlån, aksjer mv., rentebærende instrumenter og bankinnskudd mv. Sum eiendeler utgjorde kr 283 413 753 pr. 31.12.2017 (kr 255 595 103 pr. 31.12.2016).

Utlånene utgjorde kr 650 000. Lånene er sikret med pant i bolig til medlemmene. Utlånene vurderes som godt sikret. Pr. årsskiftet var det ingen mislighold. Lånene ble forrentet med 2,70% ved utgangen av 2017. I henhold til styrevedtak skal renten på lånene ligge minimum 0,5 prosentpoeng over den til enhver tid gjeldende normrente for beskatning av rimelige lån hos arbeidsgiver

Aksjer, fond mv. utgjorde kr. 219 761 337 (kr 205 212 550 pr. 31.12.2016).

Rentebærende instrumenter er norske obligasjoner og obligasjonsfond med verdi kr 48 533 612 (kr 45 456 230 pr. 31.12.2016).

Bankinnskudd mv. utgjorde kr 14 459 957 (kr 4 276 324 pr. 31.12.2016).

Forsikringsmessige forhold

Det er ikke noen aktive medlemmer i pensjonskassen pr 31.12.2017. Pensjonskassen har fjorten løpende alderspensjoner, én ektefellepensjonist og 51 fripoliser (hvorav tre er utbetalende). Løpende pensjoner ble regulert med 2,78 % i 2017.

Beregningsgrunnlag

For overlevelse, død og sivilstand benytter pensjonskassen Finansnæringens Hovedorganisasjons tariff K2013 med Finanstilsynets krav om 10 % margin på dødelighetsnedgangen og 12 % margin på startdødeligheten.

Pensjonskassen er fullt oppreservert i henhold til dødelighetstariffen K2013.

Administrasjonstillegget er 7G pluss 7 % av årets premie og 6 % av engangspremier. Pristariff for kapitalforvaltningstjenester er 1,5G pluss 1% av årets premie. Pensjonskassen har avtalt med sponsorforetaket at den årlige premien for rentegarantien skal være 0,2 % (av premiereserve og premiefond).

Risikostyring

Pensjonskassen er utsatt for tre typer risiko: forsikringsmessig, kapitalforvaltningsmessig og operasjonell risiko.

Forsikringsmessig risiko håndteres ved å ha et så korrekt beregningsgrunnlag som mulig, tilstrekkelige avsetninger og hensiktsmessig reassuransedekning (gjenforsikring). Kassen har både proporsjonal reassurans og katastrofereassurans. Videre kan atferdsregler for medlemmene av kassen redusere risikoen.

Operasjonell risiko begrenses først og fremst ved gode rutiner, herunder rapportering og kontrolltiltak.

Kapitalforvaltningsrisikoen består av faren for å oppnå utilstrekkelig avkastning i relasjon til garantert rente og faren for tap. Disse risikoene søkes begrenset ved å ha en sammensatt portefølje av ulike verdipapirer, fordelt på ulike utstedere og bransjer, og i et omfang som er innenfor pensjonskassens risikobærende evne. Det utarbeides stresstester minimum hvert kvartal, og disse fremlegges for styret. Hvert halvår rapporteres det stresstester til Finanstilsynet.

Styret har vedtatt prinsipper for internkontroll. Internkontrollrapport er fremlagt og behandlet av styret.

Vurdering av den finansielle situasjonen fremover

Ved starten av 2018 er det fortsatt stigende forventninger til utviklingen i verdensøkonomien. De mest brukte aktivitetsindikatorne peker i retning av en akselerasjon av økonomisk aktivitet i både Europa og USA. I andre halvår venters vi imidlertid avtagende vekst. For 2018 som helhet vil veksten i industrilandene trolig holde seg stabil. For fremvoksende økonomier legger vi til grunn et ytterligere oppsving i veksten. For verdensøkonomien samlet ligger det dermed an til at veksten vil øke litt fra i år, til 3,7%. Vårt hovedscenarior for 2018 er således et meget positivt globalt vekstbilde.

Vi tror på noe mer volatile priser i oljemarkedet i 2018. Som i 2017, mener vi likevel at OPEC avtalen vil ligge som et «gulv» i forhold til hvor lavt oljeprisen kan falle. På den annen side vil produksjon fra skiferolje i USA ligge som et «tak» på hvor høyt oljeprisen kan stige. Vi legger til grunn at det mest sannsynlige utfallsrommet for gjennomsnittlig oljepris i 2018 er mellom 55 USD og 70 USD.

Vårt basisestimat for utviklingen på Oslo Børs i 2018 er at det vil bli en verdiutvikling for fondsindeksen i intervallet mellom 0% til +10%. Samtidig tror vi at Oslo Børs kan få en noe bedre utvikling enn verdensindeksen. Dette begrunner vi med en forventning om stabilt høyere olje- og energipriser, som understøtter både energi- og finanssektoren.

Vi anser ikke en investering i langsiktige norske statspapirer som attraktiv for 2018. Renteavkastningen justert for inflasjon vil trolig bli negativ. Investeringer i norske foretaksobligasjoner vil derimot kunne gi fornuftige utsikter til positiv avkastning.

Ytre miljø

Virksomheten medfører verken forurensning eller utslipp som kan være til vesentlig skade for det ytre miljø.

Egenkapital

Det er et akkumulert overskudd på kr 61 078 937 og et Risikoutjevningssfond på kr 544 879 slik at egenkapitalen pr. 31.12.2017 utgjør kr 61 623 816. Det er ikke utbetalt noen avkastning på egenkapitalen.

Fortsatt drift og fremtidsutsikter

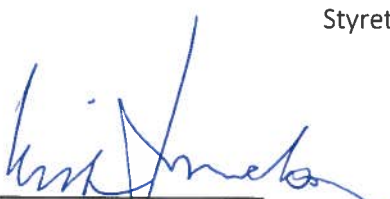
Styret i pensjonskassen bekrefter at forutsetningene for fortsatt drift er til stede.

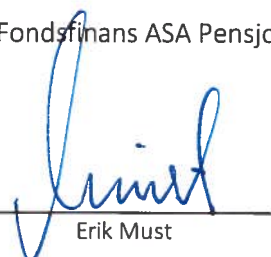
Pensjonskassen har en solid finansiell stilling og en veldiversifisert verdipapirportefølje. Videre har pensjonskassen en medlemsbestand som erfaringsmessig har bidratt til et positivt forsikringsresultat.

Rammebetingelsene generelt for å finansiere ytelsesordninger fremover forventes fortsatt å være krevende. Pensjonskassen har imidlertid solid bufferkapital.

Oslo, 15 februar 2018

Styret for Fondsføinans ASA Pensjonskasse

Erik Samuelsen
(Styreleder)

Erik Must

Ingrid Gran

Lasse Halvorsen

Anita Skålin

Nils Poulsen
(Daglig leder)

Fondsfinans ASA Pensjonskasse

RESULTATREGNSKAP		31.12.2017	31.12.2016
	Note		
TEKNISK REGNSKAP			
1. Premieinntekter			
1.1 Forfalte premier, brutto	2	2 712 766	992 049
1.2 Avgitte gjenforsikringspremier		160 995	-32 595
Sum premieinntekter for egen regning		2 873 761	959 454
2. Netto inntekter fra investeringer i kollektivporteføljen			
2.2 Renteinntekt og utbytte mv. på finansielle eiendeler	3	7 098 637	9 283 441
2.4 Verdiendringer på investeringer	4	10 253 484	18 782 525
2.5 Realisert gevinst og tap på investeringer	5	3 669 326	4 534 177
Sum netto inntekter fra investeringer i kollektivporteføljen		21 021 448	32 600 143
4. Andre forsikringsrelaterte inntekter		437	0
5. Pensjoner			
5.1 Utbetalte pensjoner			
5.1.1 Brutto	6	-4 652 941	-4 274 546
Sum pensjoner		-4 652 941	-4 052 770
6. Resultatførte endringer i forsikringsforpliktelse - kontraktsfastsatte forpliktelser			
6.1 Endring i premiereserve			
6.1.1 Til (fra) premiereserve, brutto		-1 107 921	892 257
6.2 Endring i tilleggsavsetninger		608 900	-4 976 621
6.3 Endring i kursreguleringsfond		-10 253 484	-18 782 525
6.4 Endring i premiefond, innskuddsfond og pensjonistenes overskuddsfond		0	0
6.4.1 Endring i premiefond		-9 142	-52 141
Sum resultatførte endringer i forsikringsforpliktelser - kontraktsfastsatte forpliktelser		-10 761 647	-22 919 030
8. Midler tilordnet forsikringskontraktene – kontraktsfastsatte forpliktelser			
8.1 Overskudd på avkastningsresultatet		-6 832 407	-4 721 002
Sum midler tilordnet forsikringskontraktene – kontraktsfastsatte forpliktelser		-6 832 407	-4 873 472
9. Forsikringsrelaterte driftskostnader			
9.2 Forsikringsrelaterte administrasjonskostnader	7,25	-997 116	-992 046
Sum forsikringsrelaterte driftskostnader		-997 116	-992 046
11. Resultat av teknisk regnskap		651 535	722 280
IKKE-TEKNISK REGNSKAP			
12. Netto inntekter fra investeringer i selskapsporteføljen			
12.2 Renteinntekt og utbytte mv. på finansielle eiendeler	3	9 040 177	1 691 578
12.4 Verdiendringer på investeringer	4	3 198 838	15 592 440
Sum netto inntekter fra investeringer i selskapsporteføljen		12 239 015	17 284 018
14. Forvaltningskostnader og andre kostnader knyttet til selskapsporteføljen			
14.2 Andre kostnader		-138	0
Sum forvaltningskostnader og andre kostnader knyttet til selskapsporteføljen		-138	0
15. Resultat av ikke-teknisk regnskap		12 238 877	17 284 018
16. Resultat før skattekostnad		12 890 412	18 006 297
17. Skattekostnader	9	-3 128 939	-4 949 595
18. Resultat før andre resultatkomponenter		9 761 473	13 056 702
19. Andre resultatkomponenter		0	0
20. Totalresultat		9 761 473	13 056 702
Avkastning til risikoutjevningfond		-77 414	0
Overført til risikoutjevningfond		250 000	18 170
Overført til annen opplyst egenkapital		-9 934 059	-13 074 872
Sum overføringer		-9 761 473	-13 056 702

Fondsfinans ASA Pensjonskasse

BALANSE		31.12.2017	31.12.2016
	Note		
EIENDELER			
EIENDELER I SELSKAPSPORTEFØLJEN			
2. Investeringer			
2.4 Finansielle eiendeler som måles til virkelig verdi			
2.4.1 Aksjer og andeler (inkl. aksjer og andeler målt til kost)	11,13,14	60 090 693	54 540 480
Sum investeringer		60 090 693	54 540 480
4. Andre eiendeler			
4.2 Kasse, bank		7 472 782	365 517
Sum andre eiendeler		7 472 782	365 517
Sum eiendeler i selskapsporteføljen		67 563 475	54 905 997
EIENDELER I KUNDEPORTEFØLJENE			
6. Investeringer i kollektivporteføljen			
6.4 Finansielle eiendeler som måles til virkelig verdi			
6.4.1 Aksjer og andeler (inkl. aksjer og andeler målt til kost)	11,13,14	159 670 644	150 672 069
6.4.2 Obligasjoner og andre verdipapirer med fast avkastning inkl. opptjente renter	12,13	48 533 612	45 456 230
6.4.3 Utlån og fordringer	15	658 847	650 000
6.4.5 Andre finansielle eiendeler	16	6 987 175	3 910 807
Sum investeringer i kollektivporteføljen		215 850 278	200 689 106
Sum eiendeler i kundeporteføljene		215 850 278	200 689 106
SUM EIENDELER		283 413 753	255 595 103

Fondsfinans ASA Pensjonskasse

BALANSE		31.12.2017	31.12.2016
	Note		
EIENDELER			
EIENDELER I SELSKAPSPORTEFØLJEN			
2. Investeringer			
2.4 Finansielle eiendeler som måles til virkelig verdi			
2.4.1 Aksjer og andeler (inkl. aksjer og andeler målt til kost)	11,13,14	60 090 693	54 540 480
Sum investeringer		60 090 693	54 540 480
4. Andre eiendeler			
4.2 Kasse, bank		7 472 782	365 517
Sum andre eiendeler		7 472 782	365 517
Sum eiendeler i selskapsporteføljen		67 563 475	54 905 997
EIENDELER I KUNDEPORTEFØLJENE			
6. Investeringer i kollektivporteføljen			
6.4 Finansielle eiendeler som måles til virkelig verdi			
6.4.1 Aksjer og andeler (inkl. aksjer og andeler målt til kost)	11,13,14	159 670 644	150 672 069
6.4.2 Obligasjoner og andre verdipapirer med fast avkastning inkl. opptjente renter	12,13	48 533 612	45 456 230
6.4.3 Utlån og fordringer	15	658 847	650 000
6.4.5 Andre finansielle eiendeler	16	6 987 175	3 910 807
Sum investeringer i kollektivporteføljen		215 850 278	200 689 106
Sum eiendeler i kundeporteføljene		215 850 278	200 689 106
SUM EIENDELER		283 413 753	255 595 103

EGENKAPITAL OG FORPLIKTELSER

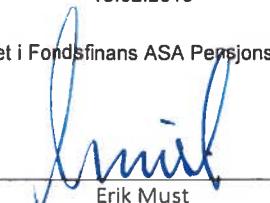
10. Innskutt egenkapital		16 864 901	16 864 901
11. Opptjent egenkapital			
11.1 Risikoutjevningssfond		544 879	717 465
11.2 Annen opptjent egenkapital - opptjent egenkapital		44 214 036	34 279 980
Sum opptjent egenkapital		44 758 915	34 997 445
13. Forsikringsforpliktelser i livsforsikring - kontraktsfaste forpliktelser			
13.1 Premiereserve	17	111 153 335	106 856 918
13.2 Tilleggsavsetninger	17	11 942 308	12 551 208
13.3 Kursreguleringsfond	17	75 863 499	65 610 015
13.4 Premiefond, innskuddsfond og fond for regulering av pensjoner	17,18	4 106 999	3 155 823
Sum forsikringsforpliktelser i livsforsikring – kontraktsfaste forpliktelser		203 066 141	188 173 963
15. Avsetninger for forpliktelser			
15.2 Forpliktelser ved skatt			
15.2.1 Forpliktelser ved periodeskatt	10,19	63 011	
15.2.2 Forpliktelser ved utsatt skatt	10	18 282 640	15 216 712
15.3 Andre avsetninger for forpliktelser	19	200 632	
Sum avsetninger for forpliktelser		18 546 283	15 216 712
16. Forpliktelser			
16.3 Andre forpliktelser	9,19	177 514	342 083
Sum forpliktelser		177 514	342 083
SUM EGENKAPITAL OG FORPLIKTELSER		283 413 753	255 595 103

Oslo 31.desember 2017

15.02.2018

Styret i Fondsinans ASA Pensjonskasse

Erik Samuelsen
(Styreleder)

Erik Must

Ingrid Gran

Lasse Halvorsen

Anita Skålin

Nils Poulsen
(Daglig leder)

Fondsfinans ASA Pensjonskasse

KONTANTSTRØMOPPSTILLING	2 017	2016
Innbetalte premier	-	880 804
Utbetalt gjenforsikring	160 995	-32 595
Utbetale pensjoner	-4 642 052	-4 052 770
Innbetalinger refusjoner	-	-
Utbetalinger refusjoner	-	-
Innbetalinger vedrørende driften	-	-
Utbetalinger ved utmelding	-	-
Endring pantelån	-	-
Innbetalinger av renter og utbytte		
Innbetalinger av renter	2 490 808	1 033 767
Utbetalinger av renter	-138	-
Innbetalinger av utbytte	13 711 698	9 920 540
Forhåndsbetalt pensjon	-	-
Utbetaling av skatt	-155 691	-101 514
Tilbakebetalt skatt	-	-
Utbetalinger vedrørende drift av eiendommene	-	-
Utbetalinger vedrørende driften for øvrig	-814 209	-1 178 188
Netto kontantstrøm av operasjonelle aktiviteter (A)	10 751 411	6 470 044
Realisert gevinst ved salg av investeringer	4 725 603	4 534 177
Realisert tap ved salg av investeringer	-1 061 652	-
Innbetalinger ved salg av investeringer	-	-
Netto inn-/utbetalinger ved kjøp/salg av investeringer	-4 231 729	-14 286 710
Konsernbidrag	-	-
Netto kontantstrøm fra investeringsaktiviteter (B)	-567 777	-9 752 533
Innbetaling av kjernekapital	-	-
Innbetaling av annen egenkapital	-	-
Innbetaling til overkursfond	-	-
Innbetaling av ansvarlig lånekapital	-	-
Netto kontantstrøm fra finansieringsaktiviteter (C)	-	-
Netto kontantstrøm i perioden (A+B+C)	10 183 633	-3 282 489
Likviditetsbeholdning pr. 01.01	4 276 324	7 558 813
Likviditetsbeholdning pr. 31.12	14 459 957	4 276 324

Fondsfinans ASA Pensjonskasse

Oppstilling av endringer i egenkapital.
31.12.2017

	Annen innskutt egenkapital	Opptjent egenkapital			Sum egenkapital
		Risiko-utjevning-fond	Opptjent egenkapital	Sum opptjent egenkapital	
Egenkapital pr. 31.12.2015	16 864 901	735 635	21 205 108	21 940 743	38 805 644
Resultat før andre resultatkomp.			13 056 702	13 056 702	13 056 702
Andre resultatkomponenter			0	0	0
Totalresultat			13 056 702	13 056 702	13 056 702
Endring i risikoutjevning-fond		-18 170	18 170	0	0
Sum disponeringer		-18 170	13 074 872	13 056 702	13 056 702
Endring i innskutt egenkapital	0				0
Egenkapital pr. 31.12.2016	16 864 901	717 465	34 279 980	34 997 445	51 862 346
Resultat før andre resultatkomp.			9 761 473	9 761 473	9 761 473
Andre resultatkomponenter			0	0	0
Totalresultat			9 761 473	9 761 473	9 761 473
Endring i risikoutjevning-fond		-172 586	172 586	0	0
Sum disponeringer		-172 586	9 934 058	9 761 472	9 761 473
Endring i innskutt egenkapital	0				0
Egenkapital pr. 31.12.17	16 864 901	544 879	44 214 036	44 758 915	61 623 816

(A)

(B)

(A + B)

Urealiserte gevinster i selskapsporteføljen inngår i annen opptjent EK med kr. 35.602.968 i 2016 og med kr. 38.801.806 i 2017

Fondsfinans ASA Pensjonskasse

NOTER TIL ARSREGNSKAPET PER 31.12.2017

Note 1 - Regnskapsprinsipper

Generelt

Regnskapet er satt opp i samsvar med god regnskapsskikk, regnskapsloven og forskrift om årsregnskap for pensjonsforetak av 20. desember 2011 nr. 1457, sist endret 12. desember 2016. For pensjonsforetak kommer regler i IFRS til anvendelse der dette fremgår av årsregnskapsforskriften. Noteopplysninger er utarbeidet etter årsregnskapsforskriftens kapittel 5.

Finansielle eiendeler

Pensjonsforetakets finansielle eiendeler er regnskapsført til virkelig verdi med verdiendringer over resultatet. Finansielle instrumenter som måles til virkelig verdi skal grupperes i tre nivåer etter hvilken type informasjon som er benyttet i verdsettelsen: noterte priser, observerbare markedsdata fra aktive markeder og annet enn observerbare markedsdata.

Foretaket har ikke holde-til-forfall investeringer, som skal balanseføres til amortisert kost.

Finansielle derivater

Forvalterne av pensjonsforetakets verdipapirportefølje har mandat til å benytte en definert mengde ulike avledede finansielle instrumenter. Derivater er ofte en raskere og mer kostnadseffektiv måte å foreta ønskede endringer i porteføljesammensetningen enn ved kjøp og salg av underliggende papirer. Derivater gir også forvalter større fleksibilitet for å oppnå den ønskede risikoeksponeringsprofil i porteføljen. Det er egne risikorammer for både aksje- og rentederivater, og derivatposisjonene inkluderes i beregning og oppfølging av total eksponering for renter, aksjer og valuta. Finansielle derivater verdsettes etter markedsprinsippet, og urealiserte gevinster/tap inngår i kursreguleringsfondet.

Pensjonskassen har ikke derivater.

Skattekostnad

Skattekostnad i regnskapet består av betalbar skatt, endring i utsatt skatt/skattefordel samt endringer fra tidligere år. Betalbar skatt beregnes på grunnlag av årets skattemessige resultat og netto skattemessige formue. Utsatt skatt/skattefordel beregnes på grunnlag av midlertidige forskjeller mellom regnskapsmessige og skattemessige verdier, samt skattevirkninger av underskudd og fremførbar godtgjørelse knyttet til mottatt utbytte på norske aksjer. Netto utsatt skattefordel oppføres i balansen dersom det er sannsynlig at fordelene kan benyttes.

Tilordning av avkastning

Avkastning av forvaltede midler tilordnet kollektivporteføljen skal årlig fordeles mellom de kontrakter som omfattes. Fordelingen foretas etter forholdet mellom forsikringskapitalen som er knyttet til hver av kontraktene. Avkastning utover beregningsgrunnlaget for kontrakten og eventuell avsetning til tilleggsavsetninger, skal tilordnes kontrakten som overskudd på avkastningsresultatet.

Tilordnet risikoresultat

Risikoresultatet beregnes særskilt for hver gruppe av pensjonsordninger, dvs. for den premiebetalende porteføljen og for fripolisene. Overskudd på risikoresultatet fordeles mellom de enkelte kontraktene i hver gruppe. Inntil halvparten av årets samlede overskudd på risikoresultatet kan etter foretakets bestemmelse avsettes til risikoutjevningfondet.

Premieinntekter og utbetalte pensjoner

Forsikringspremier og pensjoner inntekts-/kostnadsføres med de beløp som forfaller i året.

Netto premieinntekter omfatter årets forfalte premie, tilflyttede premiereserver og avgitt gjenforsikring. Utbetalte pensjoner omfatter alle pensjoner som i regnskapsperioden er betalt til medlemmene eller andre berettigede etter forsikringsavtalene.

Forsikringsmessige avsetninger

Forsikringsmessige avsetninger bygger på beregninger foretatt av aktuar. Beregningene baseres på gjeldende regelverk og pristariffer som pensjonskassen benytter.

Premiereserve

Premiereserven beregnes som nåverdien av opptjente pensjonsrettigheter pr.31.12.2017 i samsvar med gjeldende regelverk for pensjonskassen. For pensjonistene er premiereserven nåverdien av forventede gjenstående pensjonsutbetalinger. Ved beregningen benyttes Pensjonskassens godkjente beregningsgrunnlag (K2013 fastsatt av Finanstilsynet).

Administrasjonsreserve.

Administrasjonsreserven inngår i premiereserven.

For aktive og pensjonister i den premiebetalende porteføljen er administrasjonsreserven beregnet som et påslag på netto premiereserve på 6 %.

For fripoliser er det avsatt en rentemargin på 0,25 % til administrasjonsreserve. Administrasjonsreserven utgjøres av reservedifferansen mellom beregnet rente tilsvarende grunnlagsrenten og grunnlagsrenten fratrukket rentemarginen. Grunnlagsrenten varierer fra 4 % til 2 % avhengig av tidsperioden fripolisen er opptjent. I tillegg er det avsatt et beløp i administrasjonsreserve tilsvarende kapitalverdien av et fast årlig beløp på kr 300 pr. forsikringskontrakt.

Tilleggsavsetninger

Tilleggsavsetningene kan anvendes til dekning av renteforpliktelsen i premiereserven, premiefondet og pensjonistenes overskuddsfond, men kan ikke benyttes til å dekke avkastning utover ett års garantert rente.

Risikoutjevningfond

Risikoutjevningfondet er en lovbestemt avsetning som kan benyttes til å styrke avsetningen til premiereserve for risiko knyttet til person. Fondet er begrenset oppad etter reglene i forsikringsvirksomhetslovens § 3-22 og i forskrift til forsikringsvirksomhetsloven § 5-7.

Risikoutjevningfondet inngår som en del av egenkapitalen, men ikke som ansvarlig kapital ved egenkapitalberegningen. Eiendeler som motsvarer risikoutjevningfondet skal inngå i kollektivporteføljen.

Premiefond

Midlene i premiefondet kan benyttes til å dekke fremtidige premier. Midlene kan også overføres til premiereserven til sikring av oppregulering av løpende pensjoner etter fastsatte regler.

Fond for regulering av pensjoner

Fond for regulering av pensjoner skal benyttes til oppregulering av løpende pensjoner etter fastsatte regler.

Overføring av reserver ved flytting

Ved overføring av reserver og fondsmidler til andre, beregnes beholdningen i henhold til gjeldende regler i lov om foretakspensjon og lov om forsikringsvirksomhet.

Fripoliser

Fripoliser oppstår når et medlem trer ut av en pensjonsavtale eller pensjonsavtalen opphører. Opptjente rettigheter på utmeldings- eller opphørstidspunktet videreføres i fripoliser. Fripolisene har en egen overskuddsmodell, der fripolisen skal tildeles minimum 80 % av renteresultatet. Minimum 50 % av et eventuelt overskudd på fripolisenes risikoresultat tildeles fripolisene.

Fondsfinans ASA Pensjonskasse

NOTER for 2017

Note 2 - Pensjonspremier

	2017	2016
Sum forfalt premie brutto	2 712 766	992 049
herav reguleringspremie	-	-

	2017	2016
Innbetalt	-	880 804
Forfalt ikke betalt	-	-
For mye betalt	(345 271)	-
Belastet premiefond / tilført premiefond, årets premie	-	-
Overført fra fond for regulering av pensjoner	3 047 148	-
Overført fra pensjonsistenes overskuddsfond	-	-
Premiefritak uføre	-	111 245
Belastet risikofelleskapet, premiefritak	10 889	-
Sum forfalt premier, brutto	2 712 766	992 049

Note 3 - Renteinntekter og utbytte fra finansielle eiendeler

	2017	2016
Renteinntekter	67 416	83 943
Renteinntekter på kapitalforvaltningskonti	-	-
Renteinntekter på obligasjoner og sertifikater	2 342 151	952 450
Renteinntekter på derivater	-	-
Renteinntekter på pengemarkedsfond	-	-
1. prioritets lån til ansatte	17 550	18 086
Utbytte	13 711 698	9 920 540
Sum renteinntekter og utbytte fra finansielle eiendeler	16 138 814	10 975 019
Fordelt på:		
Kollektivporteføljen	7 098 637	9 283 441
Selskapsporteføljen	9 040 177	1 691 578
Sum begge porteføljer	16 138 814	10 975 019

Note 4 - Verdiendringer på investeringer.

	2017	2016
Urealiserte gevinster på aksjer	8 607 173	34 300 536
Urealiserte gevinster på aksjefond	3 702 722	-1 193 133
Urealiserte gevinster på obligasjoner	1 142 427	1 267 562
Urealiserte gevinster på pengemarkedsfond	-	-
Urealiserte gevinster på derivater	-	-
Sum urealisert gevinst / tap på investeringer	13 452 322	34 374 965
Fordelt på:		
Kollektivporteføljen	10 253 484	18 782 525
Selskapsporteføljen	3 198 838	15 592 440
Sum begge porteføljer	13 452 322	34 374 965

Note 5 - Realisert gevinst og tap på investeringer

	2017	2016
Realisert gevinst på aksjer	3 266 413	4 534 177
Realisert gevinst på aksjefond	194 985	-
Realisert gevinst på obligasjoner	207 929	-
Realisert gevinst på pengemarkedsfond	-	-
Realisert gevinst på derivater	-	-
Sum realisert gevinst / tap på investeringer	3 669 327	4 534 177
Fordelt på:		
Kollektivporteføljen	3 669 326	4 534 177
Selskapsporteføljen	-	-
Sum begge porteføljer	3 669 326	4 534 177

Note 6 - Utbetalte pensjoner

	2017	2016
Alderspensjon	4 155 207	3 857 923
Uførepensjon	1 124	34 855
Pensjon til etterlatte	391 038	270 523
Barnepensjon	94 683	-
Premiefritak for uføre, tilført risikofelleskapet	10 889	111 245
Sum utbetalte pensjoner	4 652 941	4 274 546

Note 7 - Driftskostnader

	2017	2016
Honorar administrasjon (Eikos)	704 560	722 973
Kontingent Pensjonskasseforeningen	41 200	32 500
Avgift Finanstilsynet	16 000	14 000
Juridisk bistand	-	-
Revisjonshonorar	68 750	68 750
Avtale om kapitalforvaltning	59 550	50 000
Honorar styremedlemmer og aga	68 483	79 258
Deiverse utgifter	38 572	24 565
Sum driftskostnader	997 116	992 046

Revisjonshonoraret består i sin helhet av honorar for lovpålagt revisjon

NOTE 8 - RESULTATANALYSE

	Premiebetale nde	Fripollser	Totalt 2017	Totalt 2016
Avkastningsresultat	3 721 325	3 985 620	7 706 945	10 189 649
Risikoresultat	-493 958	-80 985	-574 943	60 736
Administrasjonsresultat	234 133	-	234 133	207 470
Rentegaranti	117 667	-	117 667	115 226
Fortjenestemargin	-	-	-	-
Avkastning til risikoutjevningssfond	-	-	-	-
Resultat før disponeringer.	3 579 167	3 904 635	7 483 802	10 573 081
<i>Avsetninger og disponeringer av årets resultat:</i>				
Til premiereserve	-	-3 188 496	-3 188 496	-1 826 323
Til premiefond	-	-	-	-
Til pensjonistenes overskuddsfond	-3 643 911	-	-3 643 911	-3 047 148
Til tilleggsavsetninger	-	-	-	-4 976 621
Resultat av teknisk regnskap	-64 744	716 139	651 395	722 990
Resultat av ikke-teknisk regnskap			12 238 877	17 283 307
Resultat før skattekostnad			12 890 272	18 006 297
Skattekostnad			-3 128 939	-4 949 595
Andre resultatkomponenter				
Totalresultat			9 761 333	13 056 702
Disponeringer til/(fra) risikoutjevningssfond			172 586	18 170
Disponeringer til/fra egenkapital			-9 934 059	-13 074 872
Sum overføringer			-9 761 473	-13 056 702

Note 9 - Skattekostnad

Tall i 1000 kr	2017	2016
Resultat før skattekostnad	12 890	18 006
+/- Permanente forskjeller	-8 713	-1 626
+/- OCI-endringer i pensjonsforpliktelser	-	-
+/- Tilbakeføring av urealiserte gevinster /tap	-3 198 838	-15 592 000
+/- Endring i midlertidige forskjeller	544 879	-
- Fremførbart underskudd	-1 523 231	-788 000
Årets skattegrunnlag	-0	-
Skattesats	25 %	25 %
Skatt	-	-
+/- Kildeskatt	-	-
+/- Godtgjørelse norsk aksjeutbytte	-	-
Fomuesskatt	63 011	155 691
Betalbar skatt	63 011	155 691
Endring utsatt skatt	3 065 928	4 895 907
Skattekorreksjoner tidligere år	-	-102 003
Årets skattekostnad	3 129	4 950

Note 10- Utsatt skattefordel og utsatt skatt

Tall i 1000 kr	2017		2016		Netto endring
	Skatte-økende	Skatte-reduserende	Skatte-økende	Skatte-reduserende	
Midlertidige forskjeller					
Finansielle anleggsmidler	-	-	-	-	-
Finansielle omløpsmidler	-	-	-	-	-
Risikoutjevningfond	544 879	-	-	-	-544 879
Sum midlertidige forskjeller	544 879	-	-	-	-544 879
Fremførbart underskudd	-	3 277 820	-	4 801 051	-1 523 231
Fremførbart godtgjørelse	-	-	-	-	-
Opp-/nedskrivning anleggsmidler / kursreguleringsfond	75 863 498	-	65 667 896	-	-10 195 602
Utligning	-	-	-	-	-
Netto midlertidige forskjeller	76 408 377	3 277 820	65 667 896	4 801 051	-12 263 712
Fører ikke utsatt skattefordel	-	-	-	-	-
Grunnlag balanseføring	76 408	3 278	65 668	4 801	-12 264
Skattesats	25 %	25 %	25 %	25 %	25 %
Utsatt skatt/skattefordel	18 283	-	15 217	-	-3 066

Note 11 - Aksjer og andeler

Aksjer	Antall	Kostpris	Markedsverdi	Urealisert verdi
Arendals Fossekompagni	20 463	17 942 480	64 478 913	46 536 433
Eiendomsspar	88 000	5 861 559	31 064 000	25 202 441
Norsk Hydro	125 000	3 573 514	7 793 750	4 220 237
Yara International	20 000	5 426 567	7 534 000	2 107 433
Statoil	42 053	5 471 002	7 367 686	1 896 683
Telenor	40 000	5 088 332	7 036 000	1 947 668
Storebrand	100 000	2 817 333	6 690 000	3 872 667
SpareBank 1 SMN	73 790	3 027 343	6 069 228	3 041 885
Skandiabanken	71 430	3 285 780	5 785 830	2 500 050
DNB	35 000	3 651 757	5 323 500	1 671 743
Borregaard	60 000	1 260 000	4 890 000	3 630 000
Kongsberg Gruppen	30 000	3 113 461	4 530 000	1 416 539
XXL	53 000	3 974 506	4 505 000	530 494
Marine Harvest	30 000	2 877 846	4 170 000	1 292 154
Victoria Eiendom	7 092	895 365	3 829 680	2 934 315
Subsea 7	30 000	3 524 613	3 690 000	165 387
Norwegian Air Shuttle	20 000	4 938 114	3 520 000	-1 418 114
Gjensidige Forsikring ASA	20 000	2 761 231	3 098 000	336 769
Photocure	92 186	2 849 802	2 516 678	-333 124
Sandnes Sparebank	33 583	738 826	1 830 274	1 091 448
Orkla	20 000	1 635 146	1 741 000	105 854
Skien Aktiemølle	25 800	232 316	299 280	66 964
Norsun AS	100 000	1 000	1 000	-
Sum norske aksjer		84 947 893	187 763 819	102 815 926
Fondsfinan Norden	1 265	14 044 105	17 791 541	3 747 435
Fondsfinans Global Helse	272	4 074 245	9 380 010	5 305 765
Fondsfinans Energi	1 718	4 000 000	4 825 967	825 967
Sum norske aksjefond		22 118 350	31 997 518	9 879 167
Sum aksjer og andeler		107 066 243	219 761 337	112 695 092

Kollektivporteføljens andel av markedsverdi	159 670 644
Selskapsporteføljens andel av markedsverdi	60 090 693
Sum markedsverdi	219 761 337

Aksjeporteføljen er plassert i verdipapirer med antatt god likviditet. Risikoen styres blant annet ved bruk av brede referanseindekser for forvaltningen.

Note 12 - Obligasjoner og obligasjonsfond

Debitorkategori	Obligasjoner		
	Anskaffelses-kost	Markeds-verdi	Urealisert verdi
Norske obligasjonsfond	46 412 485	48 533 612	2 121 127
Utenlandske obligasjonsfond	-	-	-
SUM OBLIGASJONSFOND	46 412 485	48 533 612	2 121 127
SUM OBLIGASJONER OG OBLIGASJONSFOND	46 412 485	48 533 612	2 121 127

* Virkelig verdi inkluderer opptjent, ikke forfalte renter

Kollektivporteføljens andel av markedsverdi	48 533 612
Selskapsporteføljens andel av markedsverdi	-
Sum markedsverdi	48 533 612

Note 13 – Virkelig verdi hierarki

Pensjonskassen klassifiserer virkelig verdi målinger ved å bruke et virkelig verdi hierarki som reflekterer signifikansen av grunnlaget/kilder som brukes i utarbeidelsen av målingene. Virkelig verdi hierarkiet har følgende nivåer:

Nivå 1: grunnlag for virkelig måling er noterte priser (justerte) i aktive/likvide markeder for identiske eiendeler eller forpliktelser.

Nivå 2: grunnlag for virkelig verdi måling er annet enn noterte priser inkludert i Nivå 1 som er observerbare for eiendelen eller forpliknelsen, enten direkte (dvs. som priser) eller indirekte (dvs. utledet fra priser).

Nivå 3: grunnlag for virkelig verdi måling for eiendelen eller forpliknelsen som ikke er basert på observerbare markedsdata (ikke observerbar kilde).

	Nivå 1	Nivå 2	Nivå 3	2017
Finansielle eiendeler som måles til virkelig verdi med verdilendringer over resultatet				
Aksjer og andeler (inkl aksjer og andeler målt til kost)	152 869 139	31 997 518	34 894 680	219 761 337
Obligasjoner og andre verdipapirer med fast avkastning	-	48 533 612	-	48 533 612
Finansielle derivater	-	-	-	-
Sum	152 869 139	80 531 130	34 894 680	268 294 949

Note 14 - Sensitivitetsanalyse for nivå 3 Investeringer

Fondets navn	Markedsverdi	+/- 10% endring	Verdivurdering
Eiendomsspar	31 064 000	3 106 400	Markedsverdi basert på rapport fra forvalter
Victoria Eiendom	3 829 680	382 968	Markedsverdi basert på rapport fra forvalter
Norsun AS	1 000	100	Markedsverdi basert på rapport fra forvalter
Sum nivå 3 Investeringer	34 894 680	3 489 468	

Note 15 - Andre fordringer

	2017	2016
Pantelån ansatt	658 847	650 000
Øvrige fordringer	-	-5 203
Sum	658 847	644 797

Pantelån ytes som hovedregel til pensjonskassens medlemmer mot 1. prioritets pant i fast eiendom innenfor 60% av lånetakst. Renten har vært 2,7% gjennom hele året. Det er ingen mislighold i låneporteføljen.

Note 16 – Sperrrede midler

Selskapet har 192 415 kr inntestående på skattetrekkkontoen

Note 17 – Endringer i forsikringsforpliktelser

	Premiere-reserve	Premiefond	Tilleggsavsetning	Kurs reguleringsfond	Fond for regulering av pensjoner mv	Totalt	Risikout-jevningsfond
Inngående balanse	106 856 918	108 675	12 551 208	65 610 015	3 047 148	188 173 963	717 465
2. Resultatførte endringer i forsikringsforpliktelser	-	-	-	-	-	-	-
2.1 Netto resultatførte avsetninger	1 107 921	9 142	-608 900	10 253 484	-	10 761 647	-
2.2 Overskudd på avkastningsresultatet	3 188 496	-	-	-	3 643 911	6 832 407	-
2.3 Risikoresultat tilordnet forsikringskontraktene	-	-	-	-	-	-	-172 586
2.4 Annen tilordning av overskudd	-	-	-	-	-	-	-
2.5 Justering av forsikringsforpliktelser fra andre resultatkomp	-	-	-	-	-	-	-
Sum resultatførte endringer i forsikringsforpliktelser	4 296 417	9 142	-608 900	10 253 484	3 643 911	17 594 054	-172 586
3 Ikke resultatførte endringer i forsikringsforpliktelsene	-	-	-	-	-	-	-
3.1 Overføringer mellom fond	-	3 047 148	-	-	-3 047 148	-	-
3.2 Overføringer til/fra selskapet	-	-2 701 877	-	-	-	-2 701 877	-
Sum ikke resultatførte endringer i forsikringsforpliktelser	-	345 271	-	-	-3 047 148	-2 701 877	-
Utgående balanse	111 153 335	463 088	11 942 308	75 863 499	3 643 911	203 066 141	544 879

Forsikringsforpliktelser pr. delbransje	Kollektiv bestand	Fripolliser	Sum
Premiere-reserve m.v.	55 636 341	55 516 996	111 153 336
Premiefond	463 090	-	463 090
Tilleggsavsetning	6 681 951	5 260 360	11 942 309
Fond for regulering av pensjoner	3 643 911	-	3 643 911
Sum	66 425 293	60 777 356	127 202 646

Tilstrekkelighetstest

Nytt dædelighetsgrunnlag ("K2013") er fullt finansiert.

For øvrig vurderer aktuar grunnlaget for de forsikringsmessige avsetningene som tilstrekkelig og avsatt i henhold til lov og forskrifter.

Note 18 - Premiefond

	2017	2016	2015
Premiefond pr. 01.01	108 676	51 331	24 523
Endring i perioden:	-	-	-
Overført til premiefond	3 047 148	937 344	996 402
Overført til dekning av premie	-2 701 877	-880 804	-970 759
Overført andel overskudd	-	-	-
Garantert rente	9 142	805	1 165
Premiefond pr. 31.12.	463 089	108 676	51 331

Premiefondets størrelse i forhold til årlig premie

	Totalt 2017	Totalt 2016	Totalt 2015
Premiefond pr. 31.12	463 089	108 676	51 331
Årets premie	2 712 766	992 049	1 165 360
Premiefondets størrelse i forhold til årets premie	17,07 %	10,95 %	4,40 %

Note 19 - Andre forpliktelser

	2017	2016
Forskuddstrekk og arbeidsgiveravgift	200 632	186 492
Leverandørgjeld	177 515	-
Betalbar skatt	63 011	155 691
Sum	441 158	342 183

Note 20 - Bestand, antall medlemmer.

	Kollektiv bestand	Fripoliser	Sum
Antall aktive medlemmer (eskl. Uføre)	-	-	-
Ikke under utbetaling	-	48	48
Antall pensjonister	15	3	18
herav uførepensjonister	-	-	-
herav alderspensjonister	14	1	15
herav ektefellepensjonister	1	1	2
herav samboerpensjonister	-	-	-
herav barnpensjoner	-	1	1
Sum	15	51	66

Note 21 - Reassuranse

Pensjonskassen har to reassurandørforhold. Propesjonaldekning hos Sweden Re SCOR Global Life SE som dekker 50% av utbetalinger for skade/død opp til 7 MNOK. Propesjonaldekningen løper på ettårig basis til oppsigelse. Videre har pensjonskassen katastrofedekning hos QBE Syndicate No. 566 (STN). Avtalen dekker opp til 20 MNOK, på skader over 2 MNOK. Katastrofedekningen tegnes årlig, på ettårig basis. Re SCOR Global Life SE har en rating på A+, mens QBE Syndicate NO. 566 har en rating på AA-. Begge er ratet av S&P.

Note 22 – Kapitalavkastning

	2017	2016	2015	2014	2013
Kollektivporteføljen - Kapitalavkastning ¹⁾	8,4 %	10,7 %	3,9 %	5,1 %	6,2 %
Kollektivporteføljen - Verdijustert kapitalavkastning ²⁾	10,8 %	19,0 %	8,0 %	12,7 %	10,0 %
Selskapsporteføljen - Verdijustert Kapitalavkastning ²⁾	21,3 %	46,3 %	8,2 %	43,4 %	1,1 %

Gjennomsnittlig grunnlagsrente (garantert avkastning er 3,39% pr. 31.12.2017)

¹⁾ Avkastning målt etter modifisert Dietz som baserer seg på måling av kontantstrømmer og endringer i markedsverdiene i løpet av en periode

²⁾ Verdijustert kapitalavkastningsrente angir den beregnede avkastning på forvaltningskapital basert på årets finansinntekter før årtes avsetning til eller overføring fra kursreguleringsfond.

Note 23 – Solvensmargin

Solvensmarginkapital og solvensmarginkrav

Beløp i 1.000 kroner	2017	2016
Netto ansvarlig kapital	22 277	15 542
Tilleggsavsetninger (50%)	5 971	6 276
Risikoutjevningfond (50%)	272	359
Solvensmarginkapital	28 521	22 176
Solvensmarginkrav	4 907	4 708
Kapital i prosent av krav	581,2 %	471,0 %

Netto ansvarlig kapital:	2017	2016
Innskutt egenkapital	16 865	16 865
Opplyent egenkapital	44 214	34 280
Fradrøgt urealiserte gevinster selskapsportefølje	-38 802	-35 603
Ansvarlig lånekapital som medregnes	-	-
Sum netto ansvarlig kapital	22 277	15 542

Note 24 - Finansiell risiko

Pensjonskassen bruker Finanstillsynets stresstest i sin vurdering av risikonivået i kassen. Risikoen overvåkes og styres på totalnivå. Risikoreducerende tiltak (f.eks. nedsalg av aksjer) skjer dersom risikonivået overstiger fastsatte grenser. De viktigste risikoene er:

Renterisiko

Rentefølsomheten (durasjonen) i pensjonskassens renteporteføljer er 0,7 år per 31.12. Det har ikke vært vesentlige endringer i løpet av året. Durasjonen gir et uttrykk for en vektet løpetid der kontantverdien av fremtidig pengestrøm legges til grunn, og måles månedlig. Styret vurderer nivået på rentefølsomheten som tilfredsstillende gitt forventningene om rentetøkning. Hele renteporteføljen er klassifisert til virkelig verdi.

Aksjerisiko

Aksjerisiko er risiko for verdiendring av plasseringer i egenkapitalinstrumenter som følge av svingninger i aksjekursene. Aksjemarkedsrisikoen søkes redusert gjennom en balansert sammensetning av egenkapitalinstrumenter med ulik risikoprofil.

Likviditetsrisiko

Styret har fastsatt en likviditetsstrategi for pensjonskassen som hensyntar likviditetsforskriftens krav til oppfølging av likviditetsrisiko. Pensjonskassens forvaltningspolicy innebærer hovedsakelig plasseringer i verdipapirfond som kan realiseres med korte frister. De minst likvide plasseringer er innen eiendom og private equity, men disse utgjør en liten andel av den totale kapitalen slik at pensjonskassens totale likviditet anses som svært god.

Kreditrisiko

Pensjonskassen er eksponert mot kreditrisiko hos utstedere av rentepapirer som pensjonskassen har investert i. Kreditrisiko innebærer risiko for verdifall i rentepapirer som følge av generell økning i kreditrisikotillegg og aktuelle tap som følge av låntakers mislighold. Pensjonskassen har en diversifisert portefølje av rentepapirer og verdipapirfond med kreditrisikoeksponering og har således spredd risikoen over et stort antall utstedere i Norge og globalt. Risikoen måles ved at hver investering/utsteder tilordnes en kredittrating og at investeringene grupperes med utgangspunkt i dette. Kreditrisiko inngår som et element i pensjonskassens stresstesting av den samlede risiko.

Markeds- og motpartsrisiko som inngår i Finanstillsynets stresstest II

Tall i mill.kr.	2017	2016
Renterisiko	11,72	11,10
Aksjerisiko	89,92	78,14
Eiendomsrisiko	-	-
Valutarisiko	-	-
Spreadrisiko	3	4
Korrelasjonseffekt	49	47
Sum markedsrisiko	154	141

Motpartsrisiko

1,07 -

Note 25 - Godtgjørelse og lignende til ledende ansatte og tillitsvalgte.

Pensjonskassen har ingen fast ansatte. Daglig leder er ansatt hos Eikos AS som fakturerer tjenestene.

Godtgjørelse til styret fordeles seg som følger. (Tall i hele kroner)

Erik Samuelsen	Styreleder	20 000
Jens Vig	Styremedlem	15 000
Lasse Halvorsen	Styremedlem	7 500
Ingrid Gran	Styremedlem	7 500
Ivar Qvist	Styremedlem	7 500
Totalt		57 500

Ingen av styrets medlemmer eller daglig leder har lån, forskuddsbetalinger eller sikkerhetsstillelser i pensjonskassen.

Note 26 - Nærstående parter.

Fondsfinans AS har i 2017 innbetalt kr. 0,- i pensjonspremie.

Note 27 - Beskrivelse av pensjonsordningen.

Det er ingen aktive medlemmer i Fondsfinans Pensjonskasse pr 31.12.2017. I kollektivet er det 14 løpende alderspensjonister, og én løpende ektefellepensjonist. Da den ytelsebaserte ordningen ble stengt for medlemmene født i 1954 og senere, ble disse medlemmene tildelt hver sin fripolise som forvaltes av Fondsfinans ASA Pensjonskasse. Det er i dag 51 fripoliser, hvorav én utbetaler alderspensjon, én ektefellepensjon og én barnepensjon. Alle ansatte i Fondsfinans AS og Fondsfinans Kapitalforvaltning AS som ikke er medlem av Fondsfinans ASA Pensjonskasse, har en innskuddbasert pensjonsordning i Storebrand.

Til årsmøtet i Fondsfinans ASA Pensjonskasse

Uavhengig revisors beretning

Uttalelse om revisjonen av årsregnskapet

Konklusjon

Vi har revidert **Fondsfinans ASA Pensjonskasse**' årsregnskap som viser et overskudd på **NOK 9 761 473,-**. Årsregnskapet består av balanse per 31. desember 2017, resultatregnskap, for regnskapsåret avsluttet per denne datoen og noter til årsregnskapet, herunder et sammendrag av viktige regnskapsprinsipper.

Etter vår mening er det medfølgende årsregnskapet avgitt i samsvar med lov og forskrifter og gir et rettviseende bilde av selskapets finansielle stilling per 31. desember 2017, og av dets resultater for regnskapsåret avsluttet per denne datoen i samsvar med regnskapslovens regler, forskrift om årsregnskap for pensjonsforetak og god regnskapsskikk i Norge.

Grunnlag for konklusjonen

Vi har gjennomført revisjonen i samsvar med lov, forskrift og god revisjonsskikk i Norge, herunder de internasjonale revisjonsstandardene International Standards on Auditing (ISA-ene). Våre oppgaver og plikter i henhold til disse standardene er beskrevet i Revisors oppgaver og plikter ved revisjon av årsregnskapet. Vi er uavhengige av selskapet slik det kreves i lov og forskrift, og har overholdt våre øvrige etiske forpliktelser i samsvar med disse kravene. Etter vår oppfatning er innhentet revisjonsbevis tilstrekkelig og hensiktsmessig som grunnlag for vår konklusjon.

Øvrig informasjon

Ledelsen er ansvarlig for øvrig informasjon. Øvrig informasjon består av informasjon i styrets årsberetning, men inkluderer ikke årsregnskapet og revisjonsberetningen

Vår uttalelse om revisjonen av årsregnskapet dekker ikke øvrig informasjon, og vi attesterer ikke den øvrige informasjonen.

I forbindelse med revisjonen av årsregnskapet er det vår oppgave å lese øvrig informasjon med det formål å vurdere hvorvidt det foreligger vesentlig inkonsistens mellom øvrig informasjon og årsregnskapet, kunnskap vi har opparbeidet oss under revisjonen, eller hvorvidt den tilsynelatende inneholder vesentlig feilinformasjon. Dersom vi hadde konkludert med at den øvrige informasjonen inneholder vesentlig feilinformasjon er vi pålagt å rapportere det. Vi har ingenting å rapportere i så henseende.

Styrets og daglig leders ansvar for årsregnskapet

Styret og daglig leder er ansvarlig for å utarbeide årsregnskapet i samsvar med lov og forskrifter, herunder for at det gir et rettviseende bilde i samsvar med regnskapslovens regler og god regnskapsskikk i Norge. Ledelsen er også ansvarlig for slik intern kontroll som den finner nødvendig for å kunne utarbeide et årsregnskap som ikke inneholder vesentlig feilinformasjon, verken som følge av misligheter eller utilsiktede feil.

Ved utarbeidelsen av årsregnskapet må ledelsen ta standpunkt til selskapets evne til fortsatt drift og opplyse om forhold av betydning for fortsatt drift. Forutsetningen om fortsatt drift skal legges til grunn for årsregnskapet så lenge det ikke er sannsynlig at virksomheten vil bli avvirket.

Revisors oppgaver og plikter ved revisjonen av årsregnskapet

Vårt mål er å oppnå betryggende sikkerhet for at årsregnskapet som helhet ikke inneholder vesentlig feilinformasjon, verken som følge av misligheter eller utilsiktede feil, og å avgi en revisjonsberetning som inneholder vår konklusjon. Betryggende sikkerhet er en høy grad av sikkerhet, men ingen garanti for at en revisjon utført i samsvar med lov, forskrift og god revisjonsskikk i Norge, herunder ISA-ene, alltid vil avdekke vesentlig feilinformasjon som eksisterer. Feilinformasjon kan oppstå som følge av misligheter eller utilsiktede feil. Feilinformasjon blir vurdert som vesentlig dersom den enkeltvis eller samlet med rimelighet kan forventes å påvirke økonomiske beslutninger som brukerne foretar basert på årsregnskapet.

Som del av en revisjon i samsvar med lov, forskrift og god revisjonsskikk i Norge, herunder ISA-ene, utøver vi profesjonelt skjønn og utviser profesjonell skepsis gjennom hele revisjonen. I tillegg:

- identifiserer og anslår vi risikoen for vesentlig feilinformasjon i årsregnskapet, enten det skyldes misligheter eller utilsiktede feil. Vi utformer og gjennomfører revisjonshandlinger for å håndtere slike risikoer, og innhenter revisjonsbevis som er tilstrekkelig og hensiktsmessig som grunnlag for vår konklusjon. Risikoen for at vesentlig feilinformasjon som følge av misligheter ikke blir avdekket, er høyere enn for feilinformasjon som skyldes utilsiktede feil, siden misligheter kan innebære samarbeid, forfalskning, bevisste utelatelser, uriktige fremstillinger eller overstyring av intern kontroll.
- opparbeider vi oss en forståelse av den interne kontroll som er relevant for revisjonen, for å utforme revisjonshandlinger som er hensiktsmessige etter omstendighetene, men ikke for å gi uttrykk for en mening om effektiviteten av selskapets interne kontroll.
- evaluerer vi om de anvendte regnskapsprinsippene er hensiktsmessige og om regnskapestimatene og tilhørende noteopplysninger utarbeidet av ledelsen er rimelige.
- konkluderer vi på hensiktsmessigheten av ledelsens bruk av fortsatt drift-forutsetningen ved avleggelsen av årsregnskapet, basert på innhentede revisjonsbevis, og hvorvidt det foreligger vesentlig usikkerhet knyttet til hendelser eller forhold som kan skape tvil av betydning om selskapets evne til fortsatt drift. Dersom vi konkluderer med at det eksisterer vesentlig usikkerhet, kreves det at vi i revisjonsberetningen henleder oppmerksomheten på tilleggsopplysningene i årsregnskapet, eller, dersom slike tilleggsopplysninger ikke er tilstrekkelige, at vi modifierer vår konklusjon om årsregnskapet og årsberetningen. Våre konklusjoner er basert på revisjonsbevis innhentet inntil datoen for revisjonsberetningen. Etterfølgende hendelser eller forhold kan imidlertid medføre at selskapet ikke fortsetter driften.
- evaluerer vi den samlede presentasjonen, strukturen og innholdet i årsregnskapet, inkludert tilleggsopplysningene, og hvorvidt årsregnskapet gir uttrykk for de underliggende transaksjonene og hendelsene på en måte som gir et rettviseende bilde.

Vi kommuniserer med styret blant annet om det planlagte omfanget av revisjonen og til hvilken tid revisjonsarbeidet skal utføres. Vi utveksler også informasjon om forhold av betydning som vi har avdekket i løpet av revisjonen, herunder om eventuelle svakheter av betydning i den interne kontrollen.

Uttalelse om øvrige lovmessige krav

Konklusjon om årsberetningen

Basert på vår revisjon av årsregnskapet som beskrevet ovenfor, mener vi at opplysningene i årsberetningen om årsregnskapet, forutsetningen om fortsatt drift og forslaget til anvendelse av overskuddet er konsistente med årsregnskapet og i samsvar med lov og forskrifter.

Konklusjon om registrering og dokumentasjon

Basert på vår revisjon av årsregnskapet som beskrevet ovenfor, og kontrollhandlinger vi har funnet nødvendig i henhold til internasjonal standard for attestasjonsoppdrag (ISAE) 3000 «Attestasjonsoppdrag som ikke er revisjon eller forenklet revisorkontroll av historisk finansiell informasjon», mener vi at ledelsen har oppfylt sin plikt til å sørge for ordentlig og oversiktlig registrering og dokumentasjon av selskapets regnskapsopplysninger i samsvar med lov og god bokføringskikk i Norge.

Oslo, 15. februar 2018

PARTNER REVISJON DA

Anne Gudrid Tomterstad
Statsautorisert revisor